

ЦПЛР -НАРОДНА АСТРОНОМИЧЕСКА ОБСЕРВАТОРИЯ „ГАЛИЛЕО ГАЛИЛЕЙ“

гр. Силистра
ул. “Петър Бояджиев” 29^а

тел. 086/82 01 25
nao_galilej@mail.bg

УТВЪРДИЛ:

НЕЛИ ИВАНОВА

Директор на ЦПЛР-НАО

(съгл. заповед № 109 от 29.09.2021г.)

ЕТИЧЕН КОДЕКС

на институционалната образователна общност

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	1
НОРМАТИВНА ОСНОВА	2
РАЗДЕЛ I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ	3
<i>ГЛАВА: ЦЕЛИ И ЕТИЧНИ ЦЕННОСТИ</i>	3
РАЗДЕЛ II. ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ	4
<i>ГЛАВА 1: ПРИНЦИПИ НА ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ</i>	4
<i>ГЛАВА 2: ЛИЧНО И ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ</i>	4
<i>ГЛАВА 3: ОТГОВОРНОСТИ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ, РАБОТЕЩИ С ДЕЦА</i>	5
<i>ГЛАВА 4: МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТ КЪМ КОЛЕГИТЕ</i>	7
РАЗДЕЛ III. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ	7
<i>ГЛАВА 1: МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО</i>	7
<i>ГЛАВА 2: МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ</i>	8
<i>ГЛАВА 3. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО</i>	10
РАЗДЕЛ IV. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО	10
РАЗДЕЛ V. КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ	11
РАЗДЕЛ VI. : КОМИСИЯ ПО ЕТИКА	12
ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	12

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност при центърът за подкрепа за личностно развитие - Народна астрономическа обсерватория „Галилео Галилей“, Силистра (ЦПЛР-НАО) е израз на самостоятелното разработване и прилагане на цялостни политики за развитие на

институционалната общност, за изграждане на позитивен организационен климат, за утвърждаване на позитивна дисциплина и за развитие на астрономическата общност.

Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на обучение, основани на лична почтеност и професионална етика.

Кодексът представя стандартите за етично поведение на работещите с деца специалисти в сферата на образованието и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Установява общи норми на поведение.

1. ЦПЛР-НАО е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел – по-добро образование.
2. Всеки учител осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране облика на институцията.
3. За всеки работещ в ЦПЛР-НАО е чест и морален дълг да спазва принципите на професионалната етика.
4. Детството е изключително важен период от живота на човека.
5. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.
6. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
7. На всяко дете е гарантирано правото на: свобода на изразяване на мнение; свобода на мисълта, съвестта и религия; формиране на собствени възгледи в право да ги изразява свободно.
8. Базови принципи на етичния кодекс са:
  - 8.1. *Компетентност* – служителите притежават знанията, уменията и квалификацията за изпълняваната длъжност.
  - 8.2. *Ефективност* – служителите постигат максимални резултати от труда си при минимално физическо и психическо усилие и разход на ресурси.
  - 8.3. *Отговорност и изпълнителност* – служителите имат развито чувство за дълг при изпълнение на трудовите задачи.
  - 8.4. *Услужливост* – служителите са отзивчиви към търсещите административни услуги, информация или съдействие.
  - 8.5. *Вежливост* – служителите имат учтиво и любезно поведение.
  - 8.6. *Честност* – служителите коректно представят своята гледна точка.
  - 8.7. *Лоялност* – служителите се отнасят почтено и уважително към институцията.
  - 8.8. *Подходящ външен вид* – служителите се стремят да изглеждат по начин, съответстващ на средата, в която работят.
  - 8.9. *Колегиалност* – служителите изграждат взаимноприемливи отношения помежду си.
  - 8.10. *Конфиденциалност* – служителите не разпространяват информация, получена при и по повод изпълнението на служебните им задължения.

НОРМАТИВНА ОСНОВА

Конвенцията на ООН за правата на детето;
Европейската харта за правата на човека;
Конституция на РБ;
Закон за защита правата на детето;

Закон за защита правата на човека;
Закон за предучилищното и училищно образование;

РАЗДЕЛ I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

ГЛАВА: ЦЕЛИ И ЕТИЧНИ ЦЕННОСТИ

Чл. 1. (1) Този кодекс определя правилата за лична почтеност и професионална етика в поведението на работниците и служителите в ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” и има за цел:

1. Да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение, които работещите с деца и ученици трябва да знаят и спазват в своята практика;
2. Да утвърди волята и стремежа на работещите с деца и ученици за етичност в практическата им дейност;
3. Да предотврати възникването на конфликти в човешките взаимоотношения и да осигури хармонична работна атмосфера;
4. Да укрепи авторитета на работниците и служителите и на общественото доверие към ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” като институция;
5. Да издигне престижа на учителската професия;
6. Да насочва поведението и подпомага работещите с деца и ученици в решаването на етични проблеми, които срещат в своята практика;
7. Да очертае моралните отговорности на работещите с деца и ученици към детето и ученика, към семейството, в отношенията помежду им и към обществото;
8. Да способства за формиране на толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания;
9. Да способства за формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин;

(2) Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

1. Работещият с деца трябва да притежава определени личности, морални и социални качества.
2. Работещият с деца специалист се обляга на своята компетентност - притежава и отговорно прилага своето познание и опит.
3. Работещият с деца не поставя успеха на своята работа в зависимост от професионалния компромис, работи независимо и носи отговорност за действията си.
4. Професионалистът, работещ с деца, се стреми да изпълнява работата си качествено и в срок, но не заблуждава децата и техните семейства за ефективността и ефикасността на своята дейност, т.е. високо цени честността в отношенията.
5. Работещият с деца е коректен в отношенията си с децата и е лоялен спрямо родителите им, но без да пренебрегва отговорността си към обществото.
6. Професионалистът, работещ с деца основава дейността си на принципа на позитивната дисциплина, който се свързва с мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

РАЗДЕЛ II. ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

ГЛАВА 1: ПРИНЦИПИ НА ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 2. (1) Доверието и взаимното уважение между професионалиста и семейството са в основата на взаимоотношенията помежду им. В този смисъл професионалистите се ангажират да работят за изграждане на доверие с децата и родителите, да защитават интересите на децата и учениците, с които работят, да защитават принципите на поверителност на информацията, да създават реалистична очаквания за резултатите от работата си, да избягват действия и ситуации, които биха предизвикали конфликт.

(2) Работещите с деца и ученици професионалисти целенасочено се стремят към изграждане, утвърждаване и повишаване на доверието и уважението към професията. Затова те се ангажират да развиват и популяризират успешни практики, да работят за повишаване на професионалната си отговорност и компетентност, да подпомагат професионалното израстване на своите колеги и да насърчават проявите на висок професионализъм и морал, да се стремят към прозрачност и социална отговорност в работата си.

(3) Педагогическите специалисти и работещите с деца и ученици изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи на ЗПУО, националните и европейски нормативни актове за защита правата на детето и защита правата на човека.

(4) При изпълнение на служебните си задължения те се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат каквито и да са прояви на дискриминация.

(5) Работещите с деца сътрудничат с неправителствени организации и представители на обществеността, като запазват професионална независимост

ГЛАВА 2: ЛИЧНО И ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 3. Професионализмът на работниците и служителите в ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра се разкрива чрез работата, която се върши етично, компетентно и позитивно.

Чл. 4. При изпълнение на служебните си задължения работниците и служителите в ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра:

1. подпомагат органите на държавна власт с висок професионализъм, безпристрастност и активност при разработването и провеждането на държавната политика, както и при изпълнението на взетите решения и осъществяването на техните правомощия;

2. не допускат личните политически пристрастия да им влияят, а изпълняват честното и безпристрастно задълженията си;

3. предоставят цялата информация, отнасяща се до вземането на конкретно решение, когато правят предложения пред ръководството на ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра;

4. спазват служебната йерархия и стриктно да изпълняват актовете и заповедите на директора и горестоящите органи;

5. поставят пред своя ръководител открито и честно проблемите, които срещат в процеса на работата;

6. не допускат да бъдат поставени във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да искат и да приемат подаръци, услуги, пари,

облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения, на техните решения или да нарушат професионалния им подход по определени въпроси;

7. не могат да приемат подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, влизаща в служебните им задължения;

8. изразяват лични мнения по начин, който гарантира, че то не може да бъде тълкувано като официална позиция на институцията, в която работят;

9. при изпълнение на служебните си задължения опазват повереното им имущество с грижата на добър стопанин и не допускат използването му за лични цели и са длъжни своевременно да информират непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество;

10. трябва да извършват необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която са отговорни или им е известна, като използват документите и данните в ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра само за изпълнение на служебните им задължения при спазване на правилата за защита на информацията;

11. спазват установеното работно време за изпълнение на възложените им задължения;

12. не може да упражняват дейности, посочени в законодателството като несъвместими с техните задължения и отговорности, както и да получават доходи от такива дейности;

13. придобиват и управляват имуществото си по начин, който да не създава съмнение за злоупотреба със служебното им положение;

14. противодействат на корупционни прояви и на други неправомерни действия в ЦПЛР-НАО;

15. трябва да осигурят ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са им поверени като не допускат те да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл. 5. При изпълнение на служебните им задължения и в обществения си живот работниците и служителите следват поведение, което не уронва престижа на ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра като:

1. не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави;

2. стремят се да не предизвикват с поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им – полагат усилия да ги преустановят, като запазват спокойствие и контролират поведението си;

3. спазват благоприличие и делови вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представляват;

4. не участват в скандални прояви, с които биха могли да накърнят престижа на ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра.

ГЛАВА 3: ОТГОВОРНОСТИ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ, РАБОТЕЩИ С ДЕЦА

Чл. 6. (1) Всички работници и служители в ЦПЛР- ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра се задължават

1. Да спазват принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност;

2. Да спазват законодателството в Република България, като съдействат за провеждането на държавна политика, основаваща се на принципите на правовата държава;

3. Да осъществяват действия, предлагат и вземат решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в институцията;
4. Да извършват дейността си по компетентност, обективност и добросъвестност, и се стремят към непрекъснато подобряване на работата си в интерес на децата и учениците;
5. Да не накърняват престижа на ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра, не само при изпълнение на служебните си задължения, но и в своя обществен и личен живот;

(2) Педагогическите специалисти и служителите работещи с деца и ученици се задължават:

1. Да основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всеки ученик;
2. Да разбират и уважават уникалността на всеки ученик;
3. Да се съобразяват със специфичната уязвимост на всеки ученик;
4. Да създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на учениците;
5. Да подкрепят правото на ученика на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес;
6. Да работят в интерес на ученика;
7. Да осигуряват на учениците с увреждания равни възможности за достъп до образование и адекватни грижи в зависимост от техните потребности;
8. Да не участват в практики, които не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие;
9. Да не осъществяват действия, при които се разделят учениците в групи по етнически или религиозен признак и да не участват в практики, които дискриминират учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите;
10. Да познават симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или липса на грижи;
11. Да познават нормативната основа – кодекси, конвенции, закони, правилници, наредби, инструкции и др., както и вътрешните нормативни актове, защитаващи детето от насилие, и да ги спазват;
12. Да информират директора и социалните служби в случаите, когато е възникнало съмнение за малтретиране над дете или ученик;
13. Да окажат пълно съдействие, когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, с цел предприемане на подходящи действия за закрила на детето;
14. Да имат моралната и законова отговорност да информират органите по закрила на детето и ръководството на ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра, когато им станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на дете или ученик;
15. Незабавно да уведомят дирекция "Социално подпомагане", Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи и ръководството на ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра, ако им стане известно, че дете се нуждае от закрила;
16. Своевременно да оказват съдействие и да предоставят информация за дете в риск и нуждаещо се от закрила на дирекция "Социално подпомагане", Държавната агенция за

закрила на детето или Министерството на вътрешните работи, при условия и ред, определени в Закона за защита на личните данни.

ГЛАВА 4: МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТ КЪМ КОЛЕГИТЕ

Чл. 7. (1) Работниците и служителите изграждат и поддържат отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

(2) В отношенията с колегите си работниците и служителите:

1. не допускат поведение, което накърнява достойнството и правата на отделната личност;
2. уважават мнението на колегите си и се съобразяват с правото им на личен живот;
3. търсят съдействието на непосредствения ръководител, когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях;
4. обменят информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето и ученика.

Чл. 8. Със своето лично поведение и чувство за отговорност, работниците и служителите трябва да дават пример на другите работници и служители, а работниците и служителите на ръководни длъжности – и по отношение на подчинените си.

Чл. 9. Работниците и служителите работят за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържат от действия, които биха уронили престижа на професията, и проявяват нетърпимост към подобни действия.

РАЗДЕЛ III. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

ГЛАВА 1: МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл.10. Работещите с деца и ученици професионалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи, които гарантират, че:

1. всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство чрез методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие;
2. всяко дете получава право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие;
3. всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал;
4. във всички случаи се защитават по най-добър начин интересите на детето;
5. всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация;
6. работещите с деца основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете;
7. уникалността на всяко дете е разбираана и уважена;
8. работата с всяко дете се съобразява със специфичната му уязвимост;

9. за всяко дете е създадена безопасна, сигурна и здравословна среда за обучение и възпитание, която стимулира социалното, емоционалното и физическото му развитие и осигурява възможности за неговото приобщаване към обществените традиции и ценности;

10. подкрепено е правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес;

11. в практическата работа с деца е осигурен най-добрият интерес на всяко дете;

12. на децата с увреждания са осигурени равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование;

13. работещите с деца не участват в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие;

14. работещите с деца не участват в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите;

15. при съмнение за малтретиране на дете се уведомяват органите за закрила на детето и се следи дали са предприети необходимите мерки;

16. на друго лице, изказало подозрения за малтретиране на дете, се оказва пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето;

17. при наличие на действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, работещите с деца спазват моралната и законова отговорност да информират органите по закрила на детето;

18. се опазва личната информация за децата и техните семейства и се ползва само и единствено в техен интерес и във връзка и по повод на изпълнение на моралните и служебните ангажименти;

19. всички деца са зачитани като активни участници в образователния процес;

20. всички деца получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;

21. всички деца получават обща подкрепа за личностно развитие;

22. всички деца могат да разчитат на равнопоставеност и взаимно зачитане на правата на всеки, независимо от раса, вяра, националност, убеждения, пол, социален статус;

23. всички деца имат свобода на изразяване на мнение, свобода на мисълта, съвестта и религията, формиране на собствени възгледи в право да ги изразяват свободно;

24. децата с изявени дарби имат възможност да се възползват от мерките за специална закрила.

ГЛАВА 2: МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл.11. Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.

Чл.12. Личната отговорност на ученика означава:

1. Да проявява самоуважение и уважение към другите и да поема отговорност за собственото си поведение.

2. Да познава и спазва приетите правила и реда в ЦПЛР-НАО.

3. Да не пречи на останалите при упражняване на техните права и задължения.

4. Да не използва груб език, обидни думи и злепоставяне на съученици, учители и родители.

5. Да не допуска насилие и тормоз в общуването си с околните.
6. Да се стреми към разбиране, толерантност и подкрепа спрямо различните хора, включително спрямо учениците със специални образователни потребности.
7. Да не провокира конфликти с останалите и да се стреми да ги предотвратява, съобразно възможностите си и разписаните правила в ЦПЛР.
8. Да се стреми към постижения, без да се отнася пренебрежително или подигравателно към постиженията на другите.
9. Да проявява внимателно и грижовно отношение към по-малките ученици.
10. Да търси решение на проблемите, като се обръща за съдействие към родителите си, ръководителя на групата и директора на институцията.
11. Да идва в ЦПЛР-НАО в приличен и чист външен вид и да не демонстрира материалните възможности на родителите си пред останалите.
12. Да пази имущество в обсерваторията, което е публична собственост така, както пази личните си вещи.
13. Да се грижи за чистотата в институцията и извън нея и да опазва околната среда.
14. Да определи и приеме заедно с групата Харта на етичните правила, която да стои на видно място във всяка учебна стая.

Чл. 13. Учениците не нарушават гражданските права на други хора, включително съученици, учители, служители и родители като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии без тяхно знание и съгласие.

Чл. 14. Основна грижа на ученика е личното му развитие и успех, който се гарантира от благоприятния климат на сигурност в ЦПЛР-НАО. Затова ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения със съучениците си.

Чл. 15. Учениците, като част от училищната общност приемат да спазват следните правила за безопасно поведение в Интернет и етично използване на социалните мрежи:

1. Да не снимат и публикуват клипове, в които има обидно съдържание за учители, ученици, служители и родители.
2. Да не качват снимки или колажи, които уронват достойнството на други хора – деца или възрастни.
3. Да не публикуват информация за други хора – деца или възрастни, която не отговаря на истината или има подвеждащ характер.
4. Да не използват груби и обидни думи и особено заплахи към с други хора – деца или възрастни.
5. Да не влизат в непознати и съмнителни сайтове, които нямат връзка с учебния процес без знанието и разрешението на родителите или учителите.
6. Да не отговарят на запитвания на непознати лица по Интернет, да създават контакти с тях, да се срещат с тях и непременно да уведомяват родителите си или учители за всеки подобен случай.
7. Да не качват и споделят каквато и да е лична информация, на която и да е сайт без позволение на родител. /Личната информация включва име, адрес, телефонен номер, години, училището, в което учим и др./
8. Да не поставят снимки в Интернет със свободен достъп на видимост без предварително одобрение от родител.

9. Да не отварят e-mail от непознат адрес и никога да не отговарят на такива писма.
10. Да не правят нищо, за което ги е помолил някой, с когото са се запознали онлайн, без да го обсъдят с родителите си или с учители.

Чл. 16. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците подават устни сигнали до ръководителя на групата и до директора на институцията, когато тези нарушения са извършени от ученици. Уведомените лица провеждат проучване по случая и при установяване на действително нарушение провеждат разговори със страните, като предприемат мерки за отстраняване на нарушението.

Чл. 17. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците чрез своите родители могат да подадат писмен сигнал до Етичната комисия на ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей“ гр. Силистра, когато тези нарушения са извършени от възрастен – учител, служител или друг родител. Етичната комисия, съгласно регламента си за работа, взема отношение по случая.

ГЛАВА 3. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 18. Работещите в ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей“ Силистра подпомагат семейството при отглеждането и възпитанието на децата, като:

1. Зачитат достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.
2. Уважават ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.
3. Информират семейството за всички решения, отнасящи се до детето и ученика, и когато е подходящо, да го включват във вземането на такива решения.
4. Зачитат правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето, за оказаната му обща и/или допълнителна подкрепа.
5. Информират родителите за проектите и дейностите, включващи техните деца и да им дават възможност да упражняват правото си да откажат участие.
6. Не позволяват участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето и ученика.
7. Не използват отношенията със семейството за лично облагодетелстване, не влизат в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето и ученика.
8. Осигуряват конфиденциалност на информация и зачитат правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да счита, че благополучието на детето и ученика е в риск.
9. Ангажират се с опазване поверителността на информацията за детето и семейството. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.
10. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, работят открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да подпомогнат всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържат от вземане страна в конфликта.

РАЗДЕЛ IV. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 15. Работниците и служителите в ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра:

1. Предоставят висококачествени програми и услуги;
2. Не предлагат услуги, за които не притежават компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 16. Работниците и служителите в ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра работят за:

1. създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие;
2. подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството;
3. подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и се противопоставят на тези, които го нарушават.

Чл. 17. Работниците и служителите в ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра съдействат за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 18. Работниците и служителите в ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра се задължават:

1. Да изпълняват задълженията си безпристрастно и непредубедено, като създават условия за равнопоставеност на разглежданите случаи и лица и правят всичко възможно, за да бъде обслужването достъпно за всеки.
2. Да опазват данните и личната информация за гражданите, станала им известни при или по повод на изпълнението на служебните им задължения.
3. Да отговарят на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълняват, като при необходимост пренасочват гражданите към друг работник или служител, притежаващ съответната компетентност.
4. Да не злоупотребяват с доверието на колектива и не уронва доброто име на ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра, както и да не разпространяват поверителни сведения за институцията.

РАЗДЕЛ V. КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 19. (1) Конфликт на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе до толкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебни задължения. При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между служебните им задължения и техните частни интереси, работниците и служителите следва своевременно да уведомят своя ръководител.

(2) Работниците и служителите трябва да избягват всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт те са длъжни да информират веднага ръководителя си.

(3) Работниците и служителите не могат да използват служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда. Те не трябва да допуска възможност друг служител да ги постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(4) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и съобразно с нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от служебни си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

(5) Работниците и служителите не участват в сделки, които са несъвместими с тяхната длъжност, функции и задължения.

(6) Работниците и служителите, напуснали ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей” Силистра, не трябва да злоупотребяват с информацията, която им е станала известна във връзка с длъжността, която са заемали или с функциите, които са изпълнявали.

(7) Когато работниците и служителите смятат, че дадена дейност е несъвместима със служебните им задължения, те трябва да обсъдят това с директора.

РАЗДЕЛ VI. : КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 20. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.

(2) В състава на Комисията по етика се включват представители на: ръководството, педагогическия и непедагогически персонал.

(3) Членовете се избират от Общото събрание на ЦПЛР-НАО за срок от две години.

(4) Комисията се избира в началото на учебната година.

Чл. 21. (1) Комисията по етика:

1. винаги се води от принципите на хуманизма и толерантността и се стреми да разрешава всеки спор или конфликт с помирение, чрез компромиси и изразено съгласие от всички страни за поставяне на край на конфликта

2. разглежда сигнали/жалби, свързани със спазването на Етичния кодекс, като изслушва последователно всички страни и при възможност осъществява среща между тях.;

3. дава задължителни тълкования на Етичния кодекс;

4. взема решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1.

5. предлага предприемане на последващи действия;

6. се председателства от директора;

7. не е длъжна да разглежда анонимни сигнали;

8. заседава при необходимост до три дни от постъпване на сигнал/жалба;

9. може да приеме Правилник за дейността си, който се утвърждава на заседание на Педагогическия съвет;

10. е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на ЦПЛР-НАО.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящият Етичен кодекс:

1. е изработен на основание чл. 7, ал. 1, т. 16 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, във връзка с чл.175 от Закона за предучилищното и училищното образование;

2. приет е от Педагогическия съвет на проведено заседание, с протокол №7 от 25.09.2021г.;
3. представен е на Общо събрание на колектива на заседание с протокол №5 от 27.09.2021г.;
4. утвърден е със заповед № 109 от 29.09.2021г. на директора;
5. публикува се на интернет страницата на ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей“, гр. Силистра;
6. влиза в сила от 01.10.2021г. и е задължителен за всички работещи ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей“, гр. Силистра.

§ 2. За неуредените с този Етичен кодекс въпроси се прилагат разпоредбите на действащото законодателство в Република България и утвърдените от работодателя вътрешни правила в ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей“, гр. Силистра.

§ 3. Копие на Етичния кодекс е на разположение на работниците и служителите в ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей“, гр. Силистра, в административната сграда.

§ 4. При неспазване нормите на поведение в този Етичен кодекс работниците и служителите носят дисциплинарна отговорност по реда на Кодекса на труда.

§ 5. Настоящият етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване, в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото.

